

ΠΟΛ.1006/31.12.2013

Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Αθήνα, 31 Δεκεμβρίου 2013

(ΦΕΚ Β' 19/10-01-2014)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ

Γ'

Ταχ. Δ/ση: Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κωδ.: 101 84 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνο: 210-3375885

FAX: 210-3375368

E-mail: des.c@mofadm.gr

ΠΟΛ 1006/2013

ΘΕΜΑ: Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170/Α'/26.7.2013), όπως ισχύει.
2. Τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ε.2 της παρ. Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222 Α') «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, ο οποίος κυρώθηκε με το «άρθρο πρώτο» του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98) «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 284/88 (ΦΕΚ 128/Α') «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 185/2009 (Α' 213) «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε «Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.» και του Π.Δ. 189/2009 (Α' 221) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων».
6. Την αριθ. 1/16-1-2013 (Υ.Ο.Δ.Δ. 18) πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων».
7. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α'), όπως ισχύει.
8. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού,

αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

Άρθρο 1.

Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου

1. Σε κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό ή νομική οντότητα όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 3 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.) Ν. 4174/2013 (170/Α΄) ημεδαπό ή αλλοδαπό, που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου ή να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τη φορολογική διαδικασία ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα αυτού, αποδίδεται από τη φορολογική διοίκηση ενιαίος και μοναδικός Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) ανεξάρτητα του αριθμού των εγκαταστάσεων (υποκαταστημάτων, γραφείων, αποθηκών) που διαθέτει εντός και εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, προκειμένου να εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο.¹

2. Η απόδοση Α.Φ.Μ. στα φυσικά πρόσωπα διενεργείται με την υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση του εντύπου Δ210 «Δήλωση απόδοσης Α.Φ.Μ. και μεταβολής ατομικών στοιχείων», ενώ στα νομικά πρόσωπα και στις νομικές οντότητες διενεργείται με την υποβολή του εντύπου Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης».²

3. Ο Α.Φ.Μ. περιλαμβάνει εννέα (9) αριθμητικά ψηφία.

4. Στα φυσικά πρόσωπα, αποδίδεται Α.Φ.Μ., του οποίου το πρώτο αριθμητικό ψηφίο αρχίζει από 1 ή 2 ή 3 ή 4. Στα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες αποδίδεται Α.Φ.Μ. του οποίου το πρώτο αριθμητικό ψηφίο αρχίζει από 7 ή 8 ή 9. Οι Α.Φ.Μ. που έχουν αποδοθεί και το πρώτο από τα εννέα ψηφία τους αρχίζει από μηδέν (0), αφορούν φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες.

5. Ο Α.Φ.Μ. που αποδίδεται στα φυσικά πρόσωπα, διατηρείται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και δεν μεταβάλλεται σε περίπτωση αλλαγής

---

¹Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015

²Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

οποιοδήποτε στοιχείου όπως, ονοματεπώνυμο, οικογενειακή κατάσταση, διεύθυνση κατοικίας, είδος και αριθμός ταυτότητας.

Ο Α.Φ.Μ. που αποδίδεται στα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, παραμένει ο ίδιος και δεν επηρεάζεται από μεταβολές ως προς τα στοιχεία των προσώπων αυτών.

6. Ο Α.Φ.Μ. φορολογουμένου φυσικού προσώπου που απεβίωσε, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που λύθηκε ή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εκκαθάρισης ή διαγράφηκε από το Γ.Ε.ΜΗ., κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται από τα υπόχρεα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, πρόσωπα για την εκπλήρωση αποκλειστικά των φορολογικών υποχρεώσεων του φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας και από τη Φορολογική Διοίκηση για την επιβολή και βεβαίωση οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κυρώσεων και για την είσπραξη αυτών.³

7. Τα πρόσωπα, στα οποία έχει αποδοθεί Α.Φ.Μ. μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας, θεωρείται ότι, έχουν εγγραφεί στο φορολογικό Μητρώο.

8. Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) αποδίδεται επίσης και στα παρακάτω πρόσωπα:

α. Στις έγγαμες γυναίκες που υποβάλλουν από κοινού με το σύζυγό τους δήλωση φορολογίας Εισοδήματος, καθώς και στα προστατευόμενα μέλη άνω των 18 ετών, που δηλώνονται κάθε φορά στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

β. Σε όσους αποκτούν επιβατικό ή φορτηγό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, μοτοσικλέτα άνω των 50 κ.ε., μηχάνημα έργων γενικά, σκάφος αναψυχής, αεροπλάνο, ελικόπτερο ή ανεμόπτερο ή κάθε άλλο μέσο, καθώς και στα πρόσωπα στα οποία χορηγείται άδεια ικανότητας οδήγησης και άδεια κυκλοφορίας.

γ. Στους εταίρους και διαχειριστές των Ομορρύθμων, Ετερορρύθμων Εταιρειών, των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών, στα μέλη των Κοινοπραξιών, των Κοινωνιών Αστικού Δικαίου, στον πρόεδρο και στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των Ανωνύμων εταιρειών καθώς και στους νομίμους εκπροσώπους των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων αντίστοιχα.

---

³Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016

δ. Στα πρόσωπα που υποβάλλουν δήλωση φορολογίας κεφαλαίου λόγω απόκτησης κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων από οποιαδήποτε αιτία, καθώς και εμπράγματων δικαιωμάτων επ' αυτών.

ε. Σε όσους συναλλάσσονται με τις υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης εκπροσωπώντας νόμιμα φορολογούμενους, είτε με εντολή αρμόδιου οργάνου, είτε των ιδίων των υπόχρεων, όπως εκκαθαριστής, κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, φορολογικός αντιπρόσωπος, φορολογικός εκπρόσωπος (άρθρ. 8 Κ.Φ.Δ.).

στ. Στα Υπουργεία, στις αυτοτελείς Γενικές Γραμματείες, στις αποκεντρωμένες Δημόσιες Υπηρεσίες, στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, στα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στους Δήμους, στις Κοινότητες, στις Περιφέρειες, στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας, στις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα του αριθμού των οργανικών μονάδων ή γραφείων που διαθέτουν, πέραν της έδρας τους.

ζ. Στα αλλοδαπά φυσικά, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που ζητούν την επιστροφή φόρου από οποιαδήποτε αιτία ή αγοράζουν ακίνητο ή μεταβιβάζουν μετοχές ή είναι υπόχρεα σε καταβολή φόρου ή συμμετέχουν ως εταίροι/μέλη, μέλη Δ.Σ., διαχειριστές ή νόμιμοι εκπρόσωποι, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες.⁴

η. Στις υπό ίδρυση επιχειρήσεις καθώς και στο πρόσωπο που ορίζεται ιδρυτής.

Ο Α.Φ.Μ. που αποδόθηκε σε υπό ίδρυση νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, παραμένει ο ίδιος και μετά την ίδρυσή του. Ο Α.Φ.Μ. της υπό ίδρυση επιχείρησης, δεν αλλάζει, αν υποβληθούν δηλώσεις μεταβολής ως προς τη νομική μορφή ή την επωνυμία του υπό ίδρυση νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του ιδρυτή.

θ. Σε κάθε άλλη περίπτωση, εφόσον τούτο απαιτείται από άλλες διατάξεις νόμου.

---

⁴Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

Άρθρο 2

Υποχρεωτική αναγραφή του Α.Φ.Μ.

Ο ΑΦΜ αναγράφεται υποχρεωτικά:

- 1.** Σε όλες τις δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, στις συγκεντρωτικές καταστάσεις και στα ισοζύγια όπως αυτά ορίζονται από τις κατ' ιδίαν διατάξεις των φορολογιών, που εμπίπτουν στον ΚΦΔ καθώς και στις δηλώσεις απόδοσης φόρων, τελών και εισφορών.
- 2.** Σε όλα τα εκδιδόμενα πιστοποιητικά και βεβαιώσεις που χορηγούνται από τη Φορολογική Διοίκηση και αφορούν στην περιουσιακή κατάσταση ή στη δήλωση εισοδημάτων των υπόχρεων, καθώς και στα αποδεικτικά ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο.
- 3.** Σε όλα τα συμβόλαια που καταρτίζονται και αφορούν μεταβίβαση ακινήτου ή εμπράγματος επί ακινήτου δικαιώματος, από οποιαδήποτε αιτία καθώς και στην έκθεση πλειστηριασμού σε περίπτωση εκούσιου ή αναγκαστικού πλειστηριασμού για όλους τους συμβαλλόμενους. Στις περιπτώσεις που, η μεταγραφή των ανωτέρω, γίνεται χωρίς τη σύνταξη συμβολαίου, ο Α.Φ.Μ. αναγράφεται στον τίτλο μεταγραφής.
- 4.** Στα συστατικά έγγραφα των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων, για μέλη/εταίρους και τους νόμιμους εκπροσώπους αυτών.
- 5.** Στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής, υπέρ των επιχορηγούμενων, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Νομικών προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Επίσης στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, για όλους τους δικαιούχους είσπραξης χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.
- 6.** Στις άδειες ικανότητας οδήγησης και στις άδειες κυκλοφορίας, παντός τύπου, οχημάτων και σκαφών που χορηγούνται από τις αρμόδιες, κατά περίπτωση, αρχές.
- 7.** Στις καταστάσεις που υποβάλλονται στο ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τους λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής Ασφάλισης, για τους υπόχρεους απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών καθώς και στα βιβλιάρια ασφάλισης όλων των ασφαλισμένων.
- 8.** Στις τελωνειακές διασαφήσεις για την εισαγωγή ή εξαγωγή αγαθών, από ιδιώτες ή επιχειρήσεις, που έχουν κατοικία, έδρα, υποκατάστημα ή γραφείο

στην Ελλάδα. Εξαιρούνται οι αλλοδαποί και ομογενείς που εγκαθίστανται μόνιμα στην Ελλάδα, για την εισαγωγή της οικοσκευής τους.

9. Σε όλους τους υπόχρεους, που αναγράφονται στους τίτλους είσπραξης, για βεβαίωση οφειλών τους στη Φορολογική Διοίκηση, υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ Νομικών Προσώπων ή τρίτων.

10. Στους τίτλους πληρωμής που εκδίδονται από τη Φορολογική Διοίκηση.

11. Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις, που από ειδικές διατάξεις, προβλέπεται η αναγραφή του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου.

12. Σε κάθε μορφή επικοινωνίας (έντυπη ή ηλεκτρονική) της Φορολογικής Διοίκησης με το φορολογούμενο σχετικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις του.

Άρθρο 3

Δήλωση Απόδοσης ΑΦΜ/Μεταβολής Ατομικών Στοιχείων Φυσικού Προσώπου-Δικαιολογητικά

1. Για την απόδοση ΑΦΜ στα φυσικά πρόσωπα του άρθρου 1 της παρούσας υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση το έντυπο Δ210 «Δήλωση απόδοσης ΑΦΜ και μεταβολής ατομικών στοιχείων».

Με το έντυπο αυτό, δηλώνονται:

- α) Τα προσωπικά στοιχεία του υπόχρεου ήτοι, Επώνυμο, Όνομα, Επώνυμο και Όνομα Πατέρα, Επώνυμο και Όνομα Μητέρας, ημερομηνία γέννησης, τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή χώρα γέννησης στο εξωτερικό.
- β) Τα στοιχεία ταυτότητας του υπόχρεου ήτοι, είδος-αριθμός-ημερομηνία έκδοσης-εκδούσα αρχή.
- γ) Η υπηκοότητα, και η οικογενειακή του κατάσταση.
- δ) Η πλήρης διεύθυνση κατοικίας του και η ταχυδρομική θυρίδα, εφόσον υπάρχει.

Κατ' εξαίρεση τα φυσικά πρόσωπα που επιλέγουν για την εγγραφή τους στο φορολογικό Μητρώο τη διαδικασία της βιντεοκλήσης, μέσω της υπηρεσίας myAADElive, υποβάλλουν την ηλεκτρονική αίτηση Απόκτησης Α.Φ.Μ..

Ως στοιχείο ταυτότητας, οι Έλληνες υπήκοοι αναγράφουν τον αριθμό δελτίου της αστυνομικής ή της υπηρεσιακής τους ταυτότητας στις περιπτώσεις που η αστυνομική έχει αντικατασταθεί από υπηρεσιακή (Αστυνομία - Ελληνικός

Στρατός - Ναυτικό - Αεροπορία κ.λπ.), ενώ οι Έλληνες κάτοικοι εξωτερικού που δεν έχουν εκδώσει αστυνομική ταυτότητα, τον αριθμό του εν ισχύ ελληνικού διαβατηρίου τους.

Ως στοιχείο ταυτότητας, το οποίο πρέπει να βρίσκεται σε ισχύ, οι αλλοδαποί υπήκοοι χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγράφουν τον αριθμό διαβατηρίου τους ή τον αριθμό δελτίου ταυτότητας της χώρας τους και οι ομογενείς αναγράφουν τον αριθμό του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς.

Οι αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που κατοικούν στο εσωτερικό της χώρας, αναγράφουν τον αριθμό της εν ισχύ άδειας διαμονής ή οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ εγγράφου το οποίο αποδεικνύει τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα, καθώς και τον αριθμό διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα, χωρίς να εξετάζεται η ισχύς αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι τα αναγραφόμενα σε αυτά στοιχεία, ταυτίζονται με αυτά της άδειας διαμονής.

Οι αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που δεν κατοικούν στο εσωτερικό της χώρας, αναγράφουν τον αριθμό διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου εν ισχύ, αναγνωρισμένο από την Ελλάδα.

Για τα ανήλικα ημεδαπά φυσικά πρόσωπα κάτω των δώδεκα (12) ετών που στερούνται αστυνομικής ταυτότητας υποβάλλεται πιστοποιητικό γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης των γονέων. Πιστοποιητικό γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται και για τους ανηλικούς υπηκοότητας αλλοδαπής, επίσημα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

Τα ανωτέρω στοιχεία ταυτότητας επιδεικνύονται υποχρεωτικά με την υποβολή του εντύπου Δ210 και κατατίθεται φωτοαντίγραφο αυτών. Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται η κατάθεση φωτοαντιγράφου της αστυνομικής ταυτότητας κατά την απόδοση ΑΦΜ ή τη μεταβολή ατομικών στοιχείων μητρώου (είτε μέσω βιντεοκλήσης, είτε κατά την υποβολή του εντύπου Δ210). Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε επαλήθευση των στοιχείων της αστυνομικής ταυτότητας μέσω των διαδικτυακών υπηρεσιών «Στοιχεία Δελτίων Αστυνομικής Ταυτότητας» της Ελληνικής Αστυνομίας. Σε περίπτωση που η επαλήθευση δεν καταστεί δυνατή, η Φορολογική Διοίκηση διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση ευκρινούς φωτοαντιγράφου της ταυτότητας.

Τα στοιχεία του υπόχρεου, δηλώνονται στο έντυπο Δ210 με ελληνικούς ή λατινικούς χαρακτήρες, όπως αποτυπώνονται στο αυτεπαγγέλτως αναζητηθέν ή προσκομιζόμενο κατά περίπτωση στοιχείο ταυτότητας και καταχωρούνται στο μηχανογραφικό σύστημα.⁵

2. Σε περίπτωση μεταβολής ενός ή περισσότερων στοιχείων της παραπάνω δήλωσης, υποβάλλεται η ίδια δήλωση, ως μεταβολή, με την αναγραφή μόνο των στοιχείων που έχουν μεταβληθεί καθώς και τα απαιτούμενα ανά περίπτωση δικαιολογητικά. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση θανάτου το έντυπο Δ210 υποβάλλεται προς την αρμόδια ΔΟΥ από συγγενή ή άλλο τρίτο πρόσωπο. Ειδικότερα, υποβάλλεται από τον ή τους εγγύτερους συγγενείς ή κληρονόμους, πριν την υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του αποβιώσαντος και προσκομίζεται, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών, πιστοποιητικό περί μη δημοσιεύσεως διαθήκης ή αντίγραφο διαθήκης με το αποδεικτικό δημοσίευσης της και στην περίπτωση μη αποδοχής κληρονομιάς, έκθεση περί αποποίησης αυτής.

Με την ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου με τα στοιχεία της ληξιαρχικής πράξης θανάτου του αποβιώσαντος, η Φορολογική Διοίκηση με βάση την ημερομηνία θανάτου προβαίνει ταυτόχρονα:

- Στη διακοπή της σχέσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης του αποβιώσαντος φορολογούμενου.
- Στη μεταβολή της οικογενειακής κατάστασης και στη διακοπή της σχέσης του σχετιζόμενου προσώπου με τον αποβιώσαντα.
- Στη διακοπή των λοιπών σχέσεων του αποβιώσαντος με άλλους φορολογουμένους, φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες (ενδεικτικά, μέλος/εταίρος, διαχειριστής, νόμιμος εκπρόσωπος) και την ενημέρωσή τους με μήνυμα μέσω TAXISnet για την υποβολή στον αρμόδιο υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. της σχετικής δήλωσης μεταβολής, της τροποποίησης του συστατικού τους εγγράφου ως προς τα πρόσωπα αυτά ή της τροποποίησης της εκπροσώπησής τους, κατά περίπτωση και όπου απαιτείται.

---

⁵Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

- Στην απενεργοποίηση των κωδικών πρόσβασης του αποβιώσαντος στο TAXISnet.⁶

3. Με το παραπάνω έντυπο Δ210, ο υπόχρεος δηλώνει τη σχέση του με άλλα πρόσωπα, που αφορούν στην οικογενειακή του κατάσταση ή στην εκπροσώπηση του. Το ίδιο έντυπο, υποβάλλεται και σε περίπτωση που δημιουργηθεί ή μεταβληθεί μια τέτοια σχέση. Για τα ανήλικα φυσικά πρόσωπα το έντυπο Δ210 υποβάλλεται από τους ασκούντες τη γονική μέριμνα ή τον ασκούντα την επιμέλεια σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή το νόμιμο κατά περίπτωση εκπρόσωπο.⁷

4. (...) ⁸

5. Στις περιπτώσεις που το έντυπο Δ210 υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο άτομο, κατατίθεται και ευκρινές φωτοαντίγραφο του στοιχείου ταυτότητας του υπόχρεου, καθώς και της άδειας διαμονής όπου απαιτείται.⁹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 4

Δήλωση Έναρξης Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Τα πρόσωπα του άρθρου 1 της παρούσας, που πρόκειται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα και εξαιρούνται από τη σύσταση τους στην Υπηρεσία Μίας Στάσης (ΥΜΣ), υποχρεούνται να υποβάλλουν στη Φορολογική Διοίκηση δήλωση έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, πριν την

---

⁶Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021; Τροποποίηση Α.1134/2022 10.10.2022

⁷Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

⁸Αφαίρεση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015

⁹Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

πραγματοποίηση οποιασδήποτε συναλλαγής στο πλαίσιο της δραστηριότητας τους. Η μίσθωση ακινήτου για επαγγελματική στέγη δε θεωρείται συναλλαγή.

Ειδικά τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποβάλλουν τη δήλωση έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας εντός τριάντα (30) ημερών από την καταχώρηση του καταστατικού τους στο ΓΕΜΗ ή στο οικείο Μητρώο ή Βιβλίο που προβλέπεται κατά περίπτωση ή από το έγγραφο σύστασης τους σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση.

1. Τα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, ημεδαπά και αλλοδαπά υποβάλλουν το έντυπο Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης», συμπληρώνοντας την ένδειξη «Έναρξη». Η επωνυμία του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, αναγράφεται επί του εντύπου της δήλωσης, όπως ακριβώς αναγράφεται στο καταστατικό του ή το συστατικό του έγγραφο ή το έγγραφο από το οποίο προκύπτει η ύπαρξη του, στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται συστατικό έγγραφο.

2. Κατ' εξαίρεση οι αγρότες για την ένταξη τους στο ειδικό καθεστώς αγροτών υποβάλλουν το έντυπο ΜΟ «Αίτηση».

3. Ο ιδρυτής της υπό ίδρυση επιχείρησης υποβάλλει το έντυπο Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης», συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ενδείξεις «Έναρξη» και «Υπό ίδρυση Επιχείρηση». Στη δήλωση αυτή, ως επωνυμία της υπό ίδρυση επιχείρησης φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας κατά περίπτωση, αναγράφεται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του ιδρυτή, καθώς και η επωνυμία της υπό ίδρυση επιχείρησης.

Για κάθε τροποποίηση των αρχικά δηλωθέντων στοιχείων, που αφορούν στην υπό ίδρυση επιχείρηση, υποβάλλεται το ίδιο ως άνω έντυπο, με την ένδειξη «Μεταβολή».

Με την περαίωση των εργασιών της υπό ίδρυση επιχείρησης, στις περιπτώσεις που η δήλωση έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση, συνυποβάλλεται ταυτόχρονα από τον ιδρυτή, δήλωση διακοπής των εργασιών της ίδρυσης.

Η Φορολογική Διοίκηση μετά την παρέλευση δύο (2) ετών από την έναρξη της υπό ίδρυση επιχείρησης, προβαίνει, με οίκοθεν ενέργειες, στη διακοπή της υπό ίδρυση επιχείρησης με αιτία διακοπής «Μη ολοκλήρωση ίδρυσης» και δύναται να διενεργήσει έλεγχο για τυχόν απόκτηση παγίων ή εμπορευσίμων κατά τη διάρκεια της ίδρυσης.

4. Σε περίπτωση συνέχισης, λόγω κληρονομικής διαδοχής, της ατομικής επιχείρησης αποβιώσαντος, η Κοινωνία των κληρονόμων ή ο μοναδικός κληρονόμος υποβάλλει το έντυπο Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης». Ως ημερομηνία έναρξης της Κοινωνίας ή σε περίπτωση μοναδικού κληρονόμου της ατομικής επιχείρησης αναγράφεται η ημερομηνία θανάτου του φυσικού προσώπου. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται πριν την ενεργό ανάμειξη τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση, συνυπογράφεται από όλους τους κληρονόμους και θεωρείται εμπρόθεσμη, εφόσον υποβληθεί μέχρι και την 30η ημέρα από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα, όπως ισχύει.¹⁰

5. Στην περίπτωση της άτυπης ένωσης συνιδιοκτητών κτιρίου που έχει υπαχθεί στις διατάξεις περί οροφοκτησίας (ν.3741/1929) υποβάλλεται από το πρόσωπο της περ. η) της παρ. 6 του άρθρου 6 το έντυπο Δ211. Ως ημερομηνία απόδοσης του ΑΦΜ θεωρείται η ημερομηνία υποβολής του εντύπου Δ211, εφόσον οι ως άνω ενώσεις δεν διενεργούν πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση που αποκτούν φορολογητέο εισόδημα (άρθρο 68§5 του ν.4172/2013) ισχύουν τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 4 της παρούσας.¹¹

Άρθρο 5

Δηλώσεις Μητρώου

Οι δηλώσεις Μητρώου είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ www.aade.gr στην ενότητα του καταλόγου των εντύπων (<https://www.aade.gr/polites/katalogos-entyron>) και έχουν ως εξής:

1) Έντυπο Δ210 «Δήλωση απόδοσης ΑΦΜ και μεταβολής ατομικών στοιχείων». Το έντυπο Δ210 υποβάλλεται από τα φυσικά πρόσωπα κατά την εγγραφή τους στο Φορολογικό Μητρώο και στις περιπτώσεις μεταβολής των ατομικών τους στοιχείων.

2) Έντυπο Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης». Το έντυπο Δ211 υποβάλλεται από τα φυσικά και τα νομικά

---

¹⁰Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021

¹¹Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

πρόσωπα, καθώς και τις νομικές οντότητες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.

3) Έντυπο Δ212 «Δήλωση ενδοκοινοτικών εξ αποστάσεως πωλήσεων αγαθών και παροχών τηλεπικοινωνιακών, ραδιοτηλεοπτικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα σε άλλα κράτη-μέλη (σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 14α Κωδ. ΦΠΑ)».¹²

4) Έντυπο Μ13 «Δήλωση Απενεργοποίησης ΑΦΜ».

5) Έντυπο Μ0 «Αίτηση».

Η ψηφιακή αίτηση για την Απόδοση Α.Φ.Μ. σε φυσικά πρόσωπα μέσω της υπηρεσίας myAADElive είναι διαθέσιμη στην πλατφόρμα των ραντεβού για επικοινωνία με την ΑΑΔΕ, μέσω βιντεοκλήσης.¹³

Άρθρο 6

Δικαιολογητικά

Τα πρόσωπα του άρθρου 4 της παρούσας, κατά την υποβολή της δήλωσης έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, συνυποβάλλουν υποχρεωτικά, τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Στοιχείο προσδιορισμού της έδρας και των λοιπών εγκαταστάσεων της επιχείρησης, ενδεικτικά τίτλος ιδιοκτησίας, αποδεικτικό δικαιώματος χρήσης του χώρου ή αποδεικτικό ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων δωρεάν παραχώρησης του χώρου ή μίσθωσης.

Για τις εγκαταστάσεις εξωτερικού, απαιτείται η υποβολή του δικαιολογητικού προσδιορισμού της έδρας, όπως προβλέπεται στη χώρα εγκατάστασης, επίσημα μεταφρασμένο.¹⁴

---

¹²Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021

¹³Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

¹⁴Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

2. Βεβαίωση του Ε.Φ.Κ.Α. ότι ο δηλών υπέβαλε σε αυτόν απογραφική δήλωση, εφόσον υπάγεται στην ασφάλιση του πρώην Ο.Α.Ε.Ε. **(Η παράγραφος αυτή καταργείται από 31.1.2022 σύμφωνα με την Α.1257/2021)**¹⁵

3. Βεβαίωση ελέγχου από την υπηρεσία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου του διακριτικού τίτλου, εφόσον χρησιμοποιείται, από επιχείρηση φυσικού προσώπου.¹⁶

4. Προέγκριση ίδρυσης για καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 80 και 81 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α'), όπως ισχύει.

5. Στην περίπτωση αλλοδαπών φυσικών προσώπων, υπηκόων τρίτων χωρών, που κατοικούν στο εσωτερικό της χώρας, κατά την υποβολή των δηλώσεων των άρθρων 3, 4 και 7 συνυποβάλλεται άδεια διαμονής ή το στοιχείο που αποδεικνύει ότι έχουν εισέλθει και διαμένουν νόμιμα στη χώρα, σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία. Ειδικότερα κατά την υποβολή των δηλώσεων των άρθρων 4 και 7 η άδεια διαμονής πρέπει να παρέχει το δικαίωμα άσκησης οικονομικής δραστηριότητας, όπως αυτό προβλέπεται από το νομοθετικό πλαίσιο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.¹⁷

6. Επιπλέον, τα ημεδαπά και αλλοδαπά Νομικά Πρόσωπα και οι Νομικές Οντότητες συνυποβάλλουν, κατά περίπτωση και τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Οι Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες Εταιρείες, οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, οι Ανώνυμες Εταιρείες, οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες και τα λοιπά νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, που εξαιρούνται από τη σύστασή τους στις Υπηρεσίες Μίας Στάσης (Υ.Μ.Σ.), υποβάλλουν τη δήλωση έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας στη Φορολογική Διοίκηση και προσκομίζουν, κατά περίπτωση, το καταστατικό τους και την ανακοίνωση ή τη σχετική βεβαίωση, καταχώρησής τους στο Γ.Ε.ΜΗ.

Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ, προσκομίζουν το συστατικό τους έγγραφο, καταχωρημένο στο οικείο Μητρώο ή βιβλίο, όπου απαιτείται.

---

¹⁵Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

¹⁶Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

¹⁷Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

β. Οι Κοινωνίες Αστικού Δικαίου που συστήνονται για τη συνεκμετάλλευση κοινού πράγματος κινητού ή ακινήτου, υποβάλλουν αποδεικτικό συνιδιοκτησίας. Ειδικά για τη συνεκμετάλλευση αυτοκινήτων, μηχανημάτων έργου και σκαφών συνυποβάλλεται αντίγραφο της άδειας αυτών. Στην περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η άδεια, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 στην οποία δηλώνεται ότι, θα προσκομιστεί άμεσα, μετά την έκδοσή της.

Οι Κοινωνίες κληρονόμων, υποβάλλουν ληξιαρχική πράξη θανάτου, πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών, βεβαίωση περί μη δημοσίευσης διαθήκης και βεβαίωση περί μη αποποίησης κληρονομιάς. Αν έχει δημοσιευθεί διαθήκη, προσκομίζεται με το αποδεικτικό δημοσίευσής της. Επιπλέον, συνυποβάλλεται αντίγραφο μερικής δήλωσης κληρονομιάς ως προς το ποσοστό της κληρονομικής μερίδας εκάστου των κληρονόμων από την ατομική επιχείρηση του αποβιώσαντος.¹⁸

γ. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με τη μορφή Α.Ε. και Ε.Π.Ε που ιδρύουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, υποβάλλουν:

- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ., της εγκατάστασής τους στην Ελλάδα.
- Επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου στην Ελλάδα, επίσημα μεταφρασμένο.
- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας έδρας, για την ύπαρξη του νομικού προσώπου, επίσημα μεταφρασμένο.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά, υποβάλλουν και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με μορφή Ο.Ε. και Ε.Ε., εφόσον μέσω του υποκαταστήματος ασκούν εμπορία στην Ελλάδα. Στις περιπτώσεις που δεν ασκούν εμπορία μέσω του υποκαταστήματος, αντί της ανακοίνωσης καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ., υποβάλλουν καταστατικό επίσημα μεταφρασμένο.

δ. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που εγκαθίστανται στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 3427/2005, υποβάλλουν:

---

¹⁸Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021

- Το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ) στο οποίο δημοσιεύεται η άδεια εγκατάστασης στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που δεν έχει τυπωθεί το ΦΕΚ, υποβάλλεται επικυρωμένο αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με την οποία χορηγείται η εν λόγω άδεια.
- Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/86 από το νόμιμο εκπρόσωπο, στην οποία δηλώνεται ότι, θα προσκομιστεί το ΦΕΚ αμέσως, μετά την κυκλοφορία του.
- Βεβαίωση της Δ/σης Κεφαλαίων Εξωτερικού του ίδιου Υπουργείου, περί εγκατάστασης του νομικού προσώπου από την οποία προκύπτει και ο νόμιμος εκπρόσωπός τους στην Ελλάδα.

ε. Οι αλλοδαπές ναυτιλιακές εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 378/68 και του ν. 27/1975 όπως ισχύουν, υποβάλλουν:

- Το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) στο οποίο δημοσιεύεται η άδεια εγκατάστασης στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που δεν έχει τυπωθεί το ΦΕΚ, υποβάλλεται επικυρωμένο αντίγραφο της Απόφασης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου, με την οποία χορηγείται η εν λόγω άδεια.
- Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/86 από το νόμιμο εκπρόσωπο, στην οποία δηλώνεται ότι, θα προσκομιστεί το ΦΕΚ αμέσως μετά την κυκλοφορία του.
- Βεβαίωση από την αρμόδια Υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου, περί εγκατάστασης της εταιρείας, από την οποία προκύπτει και ο νόμιμος εκπρόσωπός τους στην Ελλάδα.

στ. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που έχουν σύμβαση έργου στην Ελλάδα:

- Σύμβαση έργου.
- Το έγγραφο σύστασής τους, επίσημα μεταφρασμένο.
- Επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου στην Ελλάδα.
- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας έδρας του νομικού προσώπου, για την ύπαρξή τους, επίσημα μεταφρασμένο.

ζ. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες της περ. ζ της παρ. 8 του άρθρου 1 της παρούσας, υποβάλλουν:

- Το συστατικό τους έγγραφο, επίσημα μεταφρασμένο.
  - Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας έδρας του νομικού προσώπου, για την ύπαρξή τους, επίσημα μεταφρασμένο.
  - Έγγραφο δήλωση με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής για τον ορισμό φορολογικού εκπροσώπου στην Ελλάδα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του ΚΦΔ, επίσημα μεταφρασμένο.
- η) Η άτυπη ένωση συνιδιοκτητών κτιρίου που έχει υπαχθεί στις διατάξεις περί οροφκτησίας (ν.3741/1929) υποβάλλει:
- Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας ή κανονισμό του κτιρίου και
  - Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης της εκλογής του διαχειριστή, όταν η αίτηση για την απόδοση ΑΦΜ υποβάλλεται από αυτόν, ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει διαχειριστής, πρακτικό Γενικής Συνέλευσης με το οποίο ορίζεται το πρόσωπο που θα υποβάλει την αίτηση για λογαριασμό της άτυπης ένωσης και θα προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την απόδοση ΑΦΜ, υπογεγραμμένο σε κάθε περίπτωση από την απαιτούμενη πλειοψηφία επί της νόμιμης απαρτίας των συνιδιοκτητών, ως αυτή ορίζεται στον κανονισμό του κτιρίου. Σε περίπτωση έλλειψης παντός είδους κανονισμού εφαρμόζονται αντιστοίχως οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3741/1929 περί παμψηφίας.¹⁹

Άρθρο 7

Δήλωση Μεταβολής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

1. Τα πρόσωπα του άρθρου 4 της παρούσας, υποχρεούνται, να ενημερώνουν τη Φορολογική Διοίκηση, για τις μεταβολές που αφορούν στην επωνυμία, το διακριτικό τίτλο, τη διεύθυνση των επαγγελματικών εγκαταστάσεων, την έδρα ή το αντικείμενο της δραστηριότητας τους καθώς και τις λοιπές πληροφορίες, που παρασχέθηκαν, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, εντός τριάντα (30) ημερών, από το χρόνο που έγιναν οι μεταβολές ή από το χρόνο έκδοσης της ανακοίνωσης του Γ.Ε.ΜΗ., όπου απαιτείται.

---

¹⁹Προσθήκη Α.1002/2021 08.01.2021; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

Τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, υποβάλλουν το έντυπο Δ211 «Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης» συμπληρώνοντας την ένδειξη «Μεταβολή» και συνυποβάλλονται υποχρεωτικά, όπου απαιτείται, τα δικαιολογητικά του άρθρου 6 της παρούσας.²⁰

2. Η θέση της επιχείρησης σε αδράνεια καθώς και η επαναλειτουργία της, γνωστοποιούνται στη Φορολογική Διοίκηση με την υποβολή του εντύπου Δ211. Με το ίδιο έντυπο τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που με τη λύση τους τίθενται σε εκκαθάριση, δηλώνουν τη θέση τους σε εκκαθάριση, προσκομίζοντας τη σχετική ανακοίνωση καταχώρησης στο ΓΕΜΗ ή το στοιχείο εκείνο από το οποίο προκύπτει η λύση τους (π.χ. καταστατικό από το οποίο προκύπτει η λήξη του χρόνου διάρκειας). Για την εκπρόθεσμη θέση της επιχείρησης σε αδράνεια η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει στις κατάλληλες επαληθεύσεις και διασταυρώσεις για τον προσδιορισμό του πραγματικού χρόνου.²¹

3. Οι επιχειρήσεις που δεν λειτουργούν ολόκληρη τη διαχειριστική περίοδο αλλά ορισμένο χρονικό διάστημα (εποχικές επιχειρήσεις), δηλώνουν την εποχική τους δραστηριότητα είτε με δήλωση έναρξης είτε με δήλωση μεταβολής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Άρθρο 8

Δήλωση Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

1. (...) ²²

2. (...) ²³

3. (...) ²⁴

4. (...) ²⁵

---

²⁰Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

²¹Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

²²Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015; Αφαίρεση Α.1002/2021 08.01.2021

²³Αφαίρεση Α.1002/2021 08.01.2021

²⁴Αφαίρεση ΠΟΛ.1163/2016 23.11.2016

²⁵Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021; Αφαίρεση Α.1157/2024 07.11.2024

Άρθρο 9

Απενεργοποίηση Α.Φ.Μ.

1. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι, φυσικό πρόσωπο, διαθέτει πέραν του ενός ΑΦΜ, απενεργοποιούνται, οι επί πλέον Α.Φ.Μ.

Για την απενεργοποίηση Α.Φ.Μ. φυσικού προσώπου, υποβάλλεται από το φορολογούμενο, το έντυπο Μ13 «Δήλωση απενεργοποίησης Α.Φ.Μ.».

Η Φορολογική Διοίκηση, με οίκοθεν ενέργειες, προβαίνει σε απενεργοποίηση των Α.Φ.Μ. πέραν του ενός, στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος, μετά την ενημέρωσή του, δεν προσέρχεται να υποβάλλει τη σχετική δήλωση. Σε κάθε περίπτωση, ο Α.Φ.Μ. που παραμένει, επιλέγεται από τη Φορολογική Διοίκηση, μετά την διενέργεια σχετικού ελέγχου.

2. Επίσης, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβαίνει σε απενεργοποίηση Α.Φ.Μ. με οίκοθεν ενέργειες, σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι χρησιμοποιήθηκε πλαστό στοιχείο ταυτότητας, για την απόδοση Α.Φ.Μ.

Σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος συμμετέχει, με τον ως άνω Α.Φ.Μ., ως μοναδικός εταίρος/μέλος σε νομικό πρόσωπο (ενδεικτικά Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε., Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.) απενεργοποιείται και ο Α.Φ.Μ. του νομικού προσώπου.

Απενεργοποίηση διενεργείται και στον Α.Φ.Μ. νομικού προσώπου στον οποίο συμμετέχει, ως μοναδικός εταίρος/μέλος, το ως άνω νομικό πρόσωπο, με τον προς απενεργοποίηση Α.Φ.Μ.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συμμετοχή του φορολογούμενου με τον Α.Φ.Μ. που αποκτήθηκε με πλαστό στοιχείο ταυτότητας ή του νομικού προσώπου με τον ως άνω προς απενεργοποίηση Α.Φ.Μ. σε άλλο νομικό πρόσωπο ή σε νομική οντότητα, με την ιδιότητα μέλους/ εταίρου, διαχειριστή, μέλους Δ.Σ., νομίμου εκπροσώπου κ.ά., η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει με μήνυμα μέσω TAXISnet το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα προκειμένου να προβεί σε τροποποίηση του συστατικού του εγγράφου ή σε τροποποίηση της εκπροσώπησής του, όπου απαιτείται.²⁶

---

²⁶Προσθήκη Α.1002/2021 08.01.2021

Άρθρο 10

Λοιπές διατάξεις

1. Από 01.11.2022 οι δηλώσεις της παρούσας υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της ΑΑΔΕ «Τα Αιτήματά μου» για όσες διαδικασίες είναι ενταγμένες στην Εφαρμογή. Σημειώνεται πως από 17.10.2022 η υποβολή αιτήσεων ή δηλώσεων για διαδικασίες που είναι ενταγμένες στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaadegov.gr), βάσει των υπό στοιχεία ΠΟΛ.1123/30-04-2014 (Β' 1220) και Α.1213/10-09-2021 (Β' 4272) αποφάσεων, γίνεται αποκλειστικά από τη συγκεκριμένη ψηφιακή πύλη.

Σε περιπτώσεις που κατά την είσοδο στις ανωτέρω ψηφιακές υπηρεσίες με τη χρήση των κωδικών TAXISnet δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος λόγω προβλήματος στα στοιχεία Μητρώου, εμφανίζεται ενημερωτικό μήνυμα για την εξυπηρέτηση του φορολογουμένου με αυτοπρόσωπη παρουσία από την αρμόδια ΔΟΥ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας υποβολής του αιτήματος μέσω των ανωτέρω ψηφιακών υπηρεσιών λόγω δυσλειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος της ΑΑΔΕ ή σε περιπτώσεις διαδικασιών που δεν είναι ενταγμένες στις ανωτέρω ψηφιακές υπηρεσίες, τα αιτήματα αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς ή υποβάλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία με αυτοπρόσωπη παρουσία.

Ειδικά για τη διαδικασία της απόδοσης ΑΦΜ σε φυσικά πρόσωπα, κατοίκους ημεδαπής ή αλλοδαπής, η υποβολή της σχετικής δήλωσης και των αντίστοιχων δικαιολογητικών πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε ΔΟΥ. Αν η ΔΟΥ στην οποία υποβάλλεται το αίτημα διαφέρει από τη ΔΟΥ της χωρικής αρμοδιότητας στην οποία υπάγεται το φυσικό πρόσωπο βάσει της διεύθυνσης κατοικίας του, τότε η πρώτη αποδίδει ΑΦΜ για λογαριασμό της αρμόδιας ΔΟΥ του φορολογούμενου. Εξαιρούνται τα φυσικά πρόσωπα αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών, κάτοχοι αδειών που εκδίδονται και ανανεώνονται από τις Υπηρεσίες Ασύλου και την Ελληνική Αστυνομία, αρμοδιότητας ΔΟΥ Α' Αθηνών και ΙΓ' Αθηνών καθώς και ΔΟΥ Δ' Θεσσαλονίκης και Ε' Θεσσαλονίκης, τα οποία υποβάλλουν τη σχετική δήλωση και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά στις ΔΟΥ που ορίζονται, σύμφωνα με την απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022/20-07-2022 (Β' 3886).

Τα φυσικά πρόσωπα, τόσο για τη διαδικασία της απόδοσης ΑΦΜ, όσο και για τη διαδικασία της μεταβολής των ατομικών τους στοιχείων, δύνανται να κάνουν χρήση της Υπηρεσίας myAADElive πραγματοποιώντας βιντεοκλήση.

Ο φορολογούμενος φυσικό πρόσωπο που επιλέγει την υπηρεσία myAADElive για να λάβει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου ή να μεταβάλει τα στοιχεία του, επικοινωνεί με τη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν ραντεβού, μέσω βιντεοκλήσης. Η συνομιλία βιντεοσκοπείται και το αρχείο παραμένει για δέκα (10) έτη στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης, για λόγους απόδειξης ταυτοπροσωπίας σε περίπτωση ελέγχου.

Στην περίπτωση που οι δηλώσεις της παρούσας υποβάλλονται από τρίτο πρόσωπο, υποβάλλεται και εξουσιοδότηση, με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του δηλούντος, είτε κατά τα οριζόμενα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) και επιδεικνύεται το στοιχείο ταυτότητας του εξουσιοδοτημένου προσώπου. Ειδικά για τις περιπτώσεις συναλλαγής με πληρεξούσιο δικηγόρο για λογαριασμό εντολέα του, δεν απαιτείται η ανωτέρω εξουσιοδότηση, αφού ως εξουσιοδότηση προς το πρόσωπο δικηγόρου ισχύει και αρκεί η νόμιμη προφορική εντολή που του δίδεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013 -Α' 208). Σε αυτές τις περιπτώσεις ωστόσο θα επιδεικνύεται και θα υποβάλλεται αντίγραφο της δικηγορικής ταυτότητας.

Σε κάθε περίπτωση συναλλαγής με το φορολογούμενο επαληθεύεται η εγκυρότητα του προσκομιζόμενου δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή της άδειας διαμονής από τις αντίστοιχες Βάσεις Δεδομένων που τηρούνται.²⁷

2. Τα έντυπα των δηλώσεων των άρθρων 3, 4, 5, 7 και 8 της παρούσας που έχουν ορισθεί με την Α.Υ.Ο. 1027319/677/0006B/16.3.1998 (ΦΕΚ 194 Β'), όπως ισχύει, εξακολουθούν να ισχύουν 3 και μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κ.Φ.Δ. (Ν. 4174/2013) και χρησιμοποιούνται μέχρι να τροποποιηθούν ή καταργηθούν, με νεότερη απόφαση.

3. Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών της απόδοσης Α.Φ.Μ., μεταβολής ατομικών στοιχείων, έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών και απενεργοποίησης Α.Φ.Μ., χορηγείται η σχετική, κατά περίπτωση, βεβαίωση,

---

²⁷Τροποποίηση Α.1164/2019 10.05.2016; Τροποποίηση Α.1188/2020 14.08.2020; Τροποποίηση Α.1002/2021 08.01.2021; Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021; Τροποποίηση Α.1134/2022 10.10.2022

στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των υποβαλλόμενων εντύπων, όπως αυτά καταχωρήθηκαν στο ηλεκτρονικό αρχείο της υπηρεσίας.

Η χορηγούμενη βεβαίωση φυλάσσεται από το φορολογούμενο ή τον νόμιμο εκπρόσωπο του και επιδεικνύεται σε οποιοδήποτε φορολογικό έλεγχο ή σε περιπτώσεις που αυτό απαιτείται.

Για τη χορήγηση επανεκτύπωσης των ως άνω βεβαιώσεων υποβάλλεται από τον φορολογούμενο το έντυπο ΜΟ "Αίτηση".

4. Στην περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής των δηλώσεων της παρούσας, με εξαίρεση τη «Δήλωση απόδοσης ΑΦΜ και μεταβολής ατομικών στοιχείων» (έντυπο Δ210) όταν υποβάλλεται ως μεταβολή των ατομικών στοιχείων των φυσικών προσώπων, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 54 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.²⁸

Τυχόν πρόστιμο που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας, δεν επιστρέφεται, δεν διαγράφεται, δεν συμψηφίζεται ούτε αναζητείται κατ' άλλο τρόπο.

5. Η Φορολογική Διοίκηση, με οίκοθεν ενέργειες, μπορεί να προβαίνει στην απόδοση Α.Φ.Μ. ή σε ενημέρωση του φορολογικού Μητρώου, στις περιπτώσεις που διαπιστώνει ότι έχουν επέλθει μεταβολές, τις οποίες οι φορολογούμενοι, φυσικά, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες δεν έχουν δηλώσει ως όφειλαν, εφόσον έχει στη διάθεσή της τα οριζόμενα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά.

Το σχετικό έντυπο στις περιπτώσεις αυτές συμπληρώνεται από την υπηρεσία και φέρει συμπληρωμένη την ένδειξη «Υποβάλλεται από την Υπηρεσία». Η βεβαίωση που παράγεται από την καταχώρηση των στοιχείων της δήλωσης αρχειοθετείται στο φάκελο των υπόχρεων.

5Α. Το Φορολογικό Μητρώο ενημερώνεται οίκοθεν, χωρίς την υποβολή δήλωσης του φορολογούμενου, μέσω διασύνδεσης με το Μητρώο Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών για μεταβολές στα στοιχεία φορολογουμένων που αφορούν τα ληξιαρχικά γεγονότα του γάμου, της λύσης αυτού, της σύναψης και της λύσης συμφώνου συμβίωσης και του θανάτου.

---

²⁸Τροποποίηση Α.1257/2021 23.12.2021

Με την άντληση των στοιχείων των ληξιαρχικών γεγονότων γάμου, λύσης γάμου, σύναψης ή λύσης συμφώνου συμβίωσης και θανάτου από το Μητρώο Πολιτών ενημερώνονται τα στοιχεία του Φορολογικού Μητρώου που αφορούν στην οικογενειακή κατάσταση του φορολογουμένου, στα στοιχεία σχέσης του (είδος σχέσης, ημερομηνία γάμου, λύσης γάμου, σύναψης ή λύσης συμφώνου συμβίωσης, κατά περίπτωση), στην ημερομηνία θανάτου και στα στοιχεία του σχετικού δικαιολογητικού (αποδεικτικό έγγραφο, αριθμός εγγράφου, ημερομηνία εγγράφου, εκδούσα Αρχή), κατά περίπτωση και όπου απαιτείται και στα στοιχεία των σχετιζομένων με αυτόν προσώπων.

Σε περιπτώσεις που έχουν καταχωρηθεί στο Φορολογικό Μητρώο μεταβολές ως προς τα στοιχεία του αποβιώσαντος σε χρόνο μεταγενέστερο του θανάτου του, η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει την αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών και για τις τυχόν επιμέρους ενέργειες ενημέρωσης.

Με την ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου, οίκοθεν, με τα στοιχεία της ληξιαρχικής πράξης θανάτου η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει στις ενέργειες που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 3 της παρούσας.

5Β. Το Φορολογικό Μητρώο ενημερώνεται οίκοθεν, χωρίς την υποβολή δήλωσης του φορολογούμενου, μέσω διασύνδεσης με το Μητρώο ταυτοτήτων της Ελληνικής Αστυνομίας για μεταβολές που αφορούν στα στοιχεία ταυτότητας των φυσικών προσώπων και αναγράφονται στα δελτία αστυνομικής ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών και του αστυνομικού προσωπικού.

Επιπλέον, η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνεται από το Μητρώο ταυτοτήτων της Ελληνικής Αστυνομίας και με τα δελτία των ακυρωμένων και απολεσθέντων ταυτοτήτων.

Περαιτέρω, μέσω διαδικτυακής εφαρμογής, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να υποβάλει στην Ελληνική Αστυνομία ερώτημα σχετικά με την ύπαρξη ενεργού δελτίου ταυτότητας ή/και για το ιστορικό των μεταβολών αυτών, για σκοπούς πρόληψης παραβατικότητας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

5Γ. Η οίκοθεν ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου με στοιχεία του Μητρώου Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών και με τα στοιχεία του Μητρώου ταυτοτήτων της Ελληνικής Αστυνομίας, συντελείται μόνο για

φορολογούμενους που ο Α.Φ.Μ. τους έχει ταυτοποιηθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης.

Ο φορολογούμενος ενημερώνεται με μήνυμα μέσω TAXISnet για τις μεταβολές που καταχωρήθηκαν οίκοθεν στα στοιχεία του.

Σε περίπτωση μη ενημέρωσης του Φορολογικού Μητρώου ως προς τα στοιχεία των δύο προηγούμενων παραγράφων οίκοθεν, ο φορολογούμενος υποβάλλει τη σχετική δήλωση και τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά στη Δ.Ο.Υ., εφόσον δεν έχει ενημερωθεί με μήνυμα μέσω TAXISnet, για οίκοθεν μεταβολή των στοιχείων του στο Φορολογικό Μητρώο, μετά το πέρας δεκαημέρου από τη δήλωση του γεγονότος στην κατά περίπτωση αρμόδια αρχή.

6. Σε περίπτωση που, κατά την υποβολή των δηλώσεων της παρούσας διαπιστώνεται ότι, θίγονται θέματα, η επίλυση των οποίων εξαρτάται από την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών, αντιμετωπίζονται, μετά από έγκριση του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ., στα πλαίσια άσκησης των ελεγκτικών του αρμοδιοτήτων.

7. Στις περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2166/1993, εφαρμόζεται η Α.Υ.Ο 1063006/2696/0014/ΠΟΛ.1145/25.5.1995.²⁹

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από 1/1/2014.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από την ισχύ της παρούσας καταργούνται η 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998 Α.Υ.Ο. (ΦΕΚ 193/Β') και η 1070576/2627/ ΔΜ/ΠΟΛ.1102/14.7.2005 Α.Υ.Ο.Ο. (ΦΕΚ 1062/Β'), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

---

²⁹Τροποποίηση ΠΟΛ.1178/2015 09.09.2015

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ